

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Pro školní rok 2025–2026

Základní škola a mateřská škola Březník, příspěvková organizace

Základní informace

Základní škola a mateřská škola Březník, příspěvková organizace vznikla jako právní subjekt v roce 2000. Zřizovatelem je Obec Březník. Navštěvují ji děti na první i na druhý stupeň. Škola má k dispozici 7 kmenových tříd a 2 odborné pracovny. Školu navštěvují žáci z Březníka, Kralic nad Oslavou, Horních Lhotic, Kuroslep, Rapotic, Sudic, Lesního Jakubova, Vysokých Popovic a Náměště nad Oslavou. Ve školním roce 2025/26 je v 1. – 9. ročníku 147 žáků. První stupeň navštěvuje 45 a druhý 102. Škola nemá vlastní tělocvičnu ani hřiště a za tímto účelem využívá pronajaté prostory TJ Sokol Březník. Součástí základní školy je mateřská škola, školní družina a školní jídelna. Pro žáky z prvního stupně je zajištěna odpolední družina, kterou v letošním školním roce navštěvuje přes 32 dětí. Mateřská škola sídlí v jiné budově a letos ji navštěvuje 34 dětí. Školní kuchyň vyvažuje nejen pro školní děti, mateřskou školu, ale i pro veřejnost.

Obec Březník svojí polohou a velikostí (necelých 700 obyvatel) nepatří k nejohroženějším lokalitám vzhledem k výskytu rizikového chování. I zde jsou ale patrné známky rizikového chování mezi mladou populací. Škola nevybočuje z okresní normy ve výskytu problematického chování. Objevují se případy experimentování s alkoholem a návykovými látkami, kouření, záškoláctví, vapování, šikanování i kyberšikana, nebezpečné výzvy z internetu, poškozování cizích věcí a projevy vulgárního a agresivního chování. Rizikovými místy jsou školní toalety a staveniště v okolí školy, především autobusová zastávka. Pozitivní stránkou školy je nižší počet žáků a z toho vyplývající fakt, že se navzájem všichni dobře znají.

Úvod –nastínění zásad programu

Minimální preventivní program ZŠ a MŠ Březník vychází z pokynu MŠMT, č.j.: 1454/2000-51, který do prevence sociopatologických jevů zařazuje konzumaci drog včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus, předcházení školní neúspěšnosti, prevence v oblasti sebevražedného jednání a psychické nepohody žáků.

Děti patří k nejohroženější skupině, proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky. Poskytnout žákům informace o drogové problematice přiměřeně k věku žáků, o problematice spojené s užíváním alkoholu, kouření, ale i verbální a fyzická šikana. Je třeba žáky seznámit i s pojmem kyberšikana, nástrahami internetu a ochranou i bezpečným nastavením profilů na sociálních sítích, ochranou osobních údajů, tvoření bezpečných hesel apod. Spousta žáků používá sociální sítě např. Tik Tok, Instagram, Facebook, Snapchat. Je nutno žákům vysvětlit a poučit je o nebezpečí v komunikaci s cizími lidmi i přes tyto sítě. Je

zapotřebí žákům naslouchat, řešit jejich problémy a otevřeně s nimi hovořit. Dále se dost rozšířilo časté hraní her na tabletech, mobilech a PC. Žáci budou důsledně poučeni o lepším využití trávení volného času a o rizicích spojených se závislostmi.

Cílem našeho minimálního preventivního programu je spolu s rodiči formovat osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná se orientovat v dané problematice, cení si svého zdraví, umí rozumně nakládat se svým volným časem a má osvojené základní sociální dovednosti. Minimální preventivní plán Základní školy v Březníku obsahuje základní strategii a zásady, kterými se řídíme při výchově a vzdělávání žáků. V průběhu každého školního roku monitorujeme situaci ve škole, všímáme si aktuálních problémů a vycházíme z předešlých pozitivních zkušeností. Všichni učitelé naší školy se shodnou na tom, že primární prevence je především týmová práce, na které se podílejí všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci naší školy. Každý výchovný problém vždy řešíme individuálně, hledáme jeho příčinu, snažíme se ji odhalit, řešit ji rychle a pohotově. Jsme si dobře vědomi toho, že pro úspěch naší práce je zcela zásadní zdravé klima školy. Je nutné děti učit správnému chování a laskavým mezilidským vztahům. Jen pak lze žít v prostředí důvěry.

V letošním školním roce 2025/2026 navážeme na již zaběhlé a osvědčené programy. Chceme dětem poskytnout také akce nové, které vycházejí z aktuální potřeby, aby odpovídaly dětem právě na to, co prožívají a co se jich dotýká. Budeme preferovat následující témata:

- náznaky agresivity a nesnášenlivosti, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie
- vulgární vyjadřování a slovní agresivita
- poruchy příjmu potravy, špatné stravování, návyky a složení stravy, budování zdravého sebevědomí
- experimentování a užívání drog, škodlivých a návykových látek (kouření, alkohol, vapování)
- jak se nestát obětí sociálních sítí a internetu
- základy právního vědomí
- prevence v oblasti sebevražedného jednání a psychické nepohody žáků, psychohygiena, práce se stresem
- rizikové sexuální chování
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů

Cíle

Dlouhodobé cíle

- posilování zodpovědnosti žáků za jejich rozhodnutí
- spolupráce mezi třídními učiteli, výchovnými poradkyněmi, speciálními pedagogy a metodiky prevence ohledně vzniku a udržení zdravého klimatu v jednotlivých třídách i v rámci celé školy
- zvyšování informovanosti učitelů a žáků v dané problematice (sledování nabídky odborných školení, odborná literatura v informačním centru školy)
- zapojení učitelů do realizace MPP
- podpora zdravého životního stylu
- podpora vytváření pozitivního hodnotového žebříčku
- vytváření otevřeného partnerství s rodiči a veřejností

Střednědobé cíle

- diagnostika třídních kolektivů na 1. i 2. stupni
- spolupráce s institucemi (PPP, SVP, sociální odbor, policie, městská policie...)
- nácvik sociálních dovedností (sebepoznání, vzájemné poznání, uvědomování si vlastních pocitů, schopnost empatie, řešení konfliktů)

Krátkodobé cíle

- řešení problémů ve třídách
- nabídka mnoha pravidelných zájmových školních i mimoškolních aktivit pro žáky

Řízení a realizace preventivních aktivit

Za realizaci Minimálního preventivního programu zodpovídá Mgr. Petra Rabušicová koordinátor prevence, který koordinuje práci jednotlivých učitelů. Školní koordinátor se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. O průběhu naplňování Minimálního preventivního programu informuje vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole. Spolupracuje s výchovným poradcem školy – Ing. Lenka Malá.

Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů – 1. stupeň

Primární prevenci na 1. stupni má na starosti především třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti seznamují téměř ve všech vyučovacích hodinách. Při výuce učitel využívá různé metody, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, práci ve skupině. Navozuje příznivé psychosociální klima ve třídě, usiluje o všestranný rozvoj osobnosti žáka, spolupracuje s rodiči, upevňuje základní návyky žáků v rámci hygieny, životosprávy, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami. Pokládá základy etické a právní výchovy, snaží se včas odhalovat specifické poruchy učení i jiných postižení, soustředí se na včasné diagnostikování sociálně patologických jevů v třídním kolektivu.

Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů – 2. stupeň

S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech výchova k občanství, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce ve skupině, práce s médii, hraní scének, besed a přednášek. Druhý stupeň představuje větší prostor pro působení učitele v oblasti tvorby příznivějšího sociálního klimatu. Včasná diagnostika a intervence, spolupráce s odborníky je velmi důležitá. Je nutné se věnovat problematikám skupinám žáků nebo problematickým jednotlivcům. Důraz je třeba klást na prevenci šikany. V rámci prevence kouření a pití alkoholu je nutné žákům poskytnout co největší množství informací. Žák druhého stupně se učí zodpovídat za své zdraví i zdraví ostatních, učí se vytvářet eticky hodnotné postoje a způsoby chování. K navozování příznivého společenského klimatu ve třídě slouží také organizování výletů, exkurzí, lyžařského výcvikového kurzu, školy v přírodě atd. Žáci jsou také vedeni v rámci jednotlivých předmětů k ekologicky uvědomělému smýšlení. Dozvědí se o možnostech pomoci – kam se obrátit a jak postupovat v případě, že se právě závislost na návykových látkách stala součástí jejich života, jak se bránit různým formám násilí. Naučí se orientovat v základních právních normách, získají základní právní povědomí. Žáci 8. a 9. tříd získávají základní vědomosti o významu sexuálního života a možných rizicích.

Minimální preventivní program obohacují volnočasové aktivity, kroužky, sportovní činnosti a soutěže, výlety, exkurze, besedy, vzdělávací programy, lyžařské výcvikové kurzy, škola v přírodě atd.

Minimální preventivní program je přístupný na webových stránkách naší školy, mohou se s ním seznámit rodiče i veřejnost. Je to otevřený program, který mohou rodiče i veřejnost připomínkovat a obohatit novými nápady.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Předmět úpravy Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky s účinností od 1. 9. 2016 přináší mimo jiné na základě ust. §7 odst. 3 povinnost školy zpracovávat a uskutečňovat preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

Příčiny školní neúspěšnosti:

Školní nezralost, včas nerozpoznané smyslové vady sluchu (v souvislosti s tím řeči), zraku, nízký intelekt, vliv rodiny, přílišné nároky, nepodporování ke vzdělávání z různých důvodů, přecvičování leváctví, chybějící motivace k plnění školní povinností, vývojové poruchy učení či chování, častá krátkodobá absence, při onemocnění žáka, dlouhodobá absence, záškoláctví, náročná životní situace, odlišné sociokulturní prostředí.

Při zjišťování příčin neúspěšnosti na naší škole budeme postupovat ve vzájemné spolupráci: třídní učitel, žák, ostatní vyučující, výchovný poradce, metodik prevence, vedení školy, ostatní pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci.

Podle povahy příčin rovněž další mimoškolní instituce:

Pedagogicko-psychologická poradna, středisko výchovné péče, OSPOD, lékaři a Policie ČR.

Zjišťování příčin školní neúspěšnosti žáka bude probíhat:

- a) pozorováním jako diagnostickou metodou
- b) diagnostickým rozhovorem s žákem a zákonnými zástupci
- c) analýzou rozhovoru a formulováním možností náprav

Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi neprospěch, budou o této skutečnosti prokazatelným způsobem včas informovat zákonné zástupce, na základě zjištěných příčin budou přistupovat k žákovi individuálně vzhledem k jeho možnostem a schopnostem.

Motivace žáka ke vzdělávání a lepšímu výsledku bude promyšlena a aplikována tak, aby se žák snažil pochopit souvislosti učiva s praktickým využitím v životě, u starších žáků s možnou budoucí profesí. Náplň práce vychází z Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních č. 72/2005 Sb.

Na základě dohody s vyučujícím předmětu, kde je žák neúspěšný, mu bude umožněno:

V rámci podpory vzdělávání žáka je klíčové zajistit individuální a opakované vysvětlování učiva, které umožní lepší porozumění a upevnění znalostí. Ověřování zvládnutí učiva by mělo probíhat po menších částech, a to způsobem a metodou, která odpovídá preferencím a silným stránkám žáka, aby byl co nejúspěšnější. Důležité je také přesně stanovit datum ověřování konkrétního úseku učiva, což přispívá k lepší organizaci a přípravě.

Součástí podpory je navržení časového plánu, který jasně určuje, která část učiva bude zvládnuta v daném časovém období. Zadáni by měla být vždy konkrétní, stručná, srozumitelná a přiměřená schopnostem a možnostem žáka. Při jejich formulaci je nutné zohlednit případné speciální vzdělávací potřeby, které byly stanoveny odborným pracovištěm (PPP, SPC) nebo lékařem.

Ve vyučovací hodině bude neúspěšnému žákovi umožněno a zajištěno:

V průběhu vyučovací hodiny bude žákovi, který má obtíže se zvládnutím učiva, umožněna a zajištěna cílená podpora. Učitel mu věnuje zvýšenou pozornost, průběžně sleduje jeho činnost a poskytuje jasné, stručné a srozumitelné pokyny. Zároveň si ověřuje, zda žák správně pochopil zadání, informaci či pokyn, a přizpůsobuje rozsah práce tak, aby bylo možné žáka spravedlivě ohodnotit.

V rámci podpory je žákovi umožněno využívat názorné pomůcky, přehledy učiva, kalkulačku či jiné vhodné nástroje, které mu usnadní práci. Učitel se také snaží žáka vhodným způsobem začlenit do kolektivu, například prostřednictvím týmové spolupráce, a vede ho k tomu, aby se naučil samostatně požádat o pomoc v situacích, kdy si neví rady.

Ověřování znalostí a pochopení učiva může probíhat:

Ověřování znalostí a porozumění učivu může probíhat různými formami, v závislosti na individuálních potřebách žáka a po dohodě s vyučujícím. Mezi běžné metody patří ústní forma, která zahrnuje frontální opakování, ústní zkoušení nebo prezentaci formou referátu. Další možností je písemné prověřování znalostí, například prostřednictvím kontroly sešitů, pracovních sešitů či pracovních listů.

Volba konkrétní formy ověřování by měla respektovat schopnosti žáka a směřovat k jeho úspěšnému zapojení do výuky.

Důležitost domácí přípravy

Domácí příprava je součástí každodenní přípravy žáka na vyučování. Navazuje na vzdělávání ve škole a je zaměřená na procvičení probraného učiva

Cílem domácí přípravy je:

- rozvoj smyslu pro plnění povinností
- domácí příprava slouží k procvičení učiva, ověření jeho pochopení, rozvoji samostatnosti a doplnění zameškaného učiva. Vyučující si po dohodě se zákonným zástupcem stanoví termíny schůzek pro průběžné hodnocení pokroku nebo přetrvávajících obtíží.

Prevence a postup v případě řešení šikany a kyberšikany

Prevence

1.Všichni pedagogičtí pracovníci školy při svém kontaktu se žáky ve svých vyučovacích hodinách i mimo ně, v okolí školy a na školních akcích sledují chování žáků vůči sobě navzájem i vůči ostatním pedagogickým pracovníkům. Tímto je zajišťován první monitoring varovných signálů šikany. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat nejen přímým, ale především nepřímým znakům šikanování, zvl. v případě kyberšikany. Důvodem nebo obsahem šikany může být jakákoliv odlišnost žáka nebo pedagoga, např. fyzická zdatnost, vzhled, hmotnost, barva pleti,

tělesná neobratnost, inteligence – snížení rozumových schopností, nebo naopak nadání, jazyková/komunikační bariéra, socio-ekonomická odlišnost, psychická odlišnost, speciální vzdělávací potřeby žáka apod.

2. Třídní učitel je v pravidelném kontaktu se žáky třídy, zajímá se o problémy žáků a o jejich vzájemné vztahy. Ve třídě jsou nastavena třídní pravidla, která nenahrazují ani nezdvoují školní řád. Ideální je, pokud se na tvorbě třídních pravidel a na reflexi jejich dodržování podílejí žáci spolu s třídním učitelem v třídnických hodinách, které by měly periodicky probíhat dle zvážení TU (doporučeno cca 1x měsíčně, lze i v rámci mimoškolních aktivit). V případě výskytu konfliktů se třídní učitel pokusí zjistit jejich příčinu a zamezit dalšímu rozvoji. V závažnějších případech informuje o této skutečnosti vedení školy a pracovníky školního poradenského pracoviště, které může požádat o spolupráci.

3. V případě podezření na výskyt šikany, kyberšikany nebo chování, ze kterého by se mohla šikana vyvinout, informují okamžitě pedagogové ředitele školy, třídního učitele, školního metodika prevence (dále jen ŠMP) a výchovného poradce (dále jen VP). Třídní učitel následně (po konzultaci s ŠPP) vhodnou formou upozorní na problém ostatní učitele, kteří se třídou pravidelně pracují, požádá je o spolupráci při sledování třídy.

4. Třídní učitel se ve spolupráci s ředitelem školy a se ŠMP pokusí získat více informací o vývoji vztahů mezi žáky, předem projednají způsob, jakým bude situace řešena. ŠMP informuje o této situaci vedení školy a ihned začnou s prošetřováním daného problému podle níže uvedených postupů tohoto Krizového plánu.

5. Při potvrzení podezření na výskyt šikany vytvoří ředitel a ŠPP výchovnou komisi. Postupují rovněž podle níže uvedených kroků tohoto Krizového plánu a podle instrukcí dalších institucí, které jsou k problému přizvány.

Důležité kontakty

PPP a SPC Vysočina

Purkyňovo náměstí 239

674 01 Třebíč

<http://www.ppptrebic.cz>

Tel: 568 848 815

Krajský koordinátor prevence

Mgr. Petr Horký

Krajský úřad – oddělení mládeže a sportu

3.56 E, Ke Skalce 5907/47

58601 Jihlava

horiky.p@kr-vysocina.cz

tel: 564 602 941

Městský úřad Náměšť nad Oslavou

Masarykovo náměstí 104, 675 71 Náměšť nad Oslavou

Oddělení sociálně – právní ochrany dětí a rodiny

Telefon: 568 619 176

Městský úřad Třebíč

Mgr. Marie Horáčková – kurátor pro mládež
Masarykovo nám. 116/6, Vnitřní Město 674 01 Třebíč 1
Telefon: 568 805 516

Střed, z.ú

Mládežnická 229
674 01 Třebíč
www.stred.info
Telefon: 775 725 603

Centrum prevence Brno – Společnost PODANÉ RUCE o. p. s.

prevence@podaneruce.cz
Telefon: 773 789 708, 549 211 278

Krajské ředitelství policie kraje Vysočina

nprap. Roman Hlouch
david.linhart@pcr.cz
Oddělení tisku a prevence
Vrchlického 46
587 24 Jihlava
Tel: 974 261 208, 725 868 475

Diecézní charita Brno

Oblastní charita Třebíč

Mládežnická 229, 674 01 Třebíč
674 01 Třebíč
Kontaktní osoba: Bc. Kateřina Košťálová
Koordinátorka služeb
Tel: 608 609 466
Email: prevence@trebic.charita.cz

DDM Třebíč

Kontaktní osoba: Mgr. Kamil Svoboda
Tel: 739568007
E-mail: svoboda@ddmtrebic.cz

Informovanost pedagogických pracovníků

S minimálním preventivním programem jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci.

V Březníku dne 4. září 2025

Mgr. Petra Rabušicová

